

KIADÓ HIVATAL:

Beliczey-ut 4 szám
hova a előfizetési-pénzek
hirdetések és minden a ki-
adóhivatalt érdeklő közle-
mények küldendők.

Nyit t t é r e n e g y s o r
közlési díja 20 fillér

Hirdetések jutanyos
áron vétetnek fel.

SZARVASI LAPOK

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER, VASÁRNAP.

SZARVAS VÁROS HIVATALOS LAPJA

ELŐFIZETÉSI ÁR

Egészévre 10 kor. — fillér

Félévre 5 kor. — fillér

Negyedévre 2 kor. 50 fillér

SZERKESZTŐSÉG

Beliczey-ut 4. szám
hova a lap szellemi rész
illető közlemények kül-
dendők.

Kéziratok nem
adatnak vissza

Hivatalos közlemények.

ad. 340 ikt. Szarvas nagyközség előjáróitól.
1900. ikt.

HIRDETMÉNY.

Alóírott községi előjáróság közhírré teszi, hogy a nagyméltóságú m. kir. földmívelésügyi miniszterium megbízásából a ménesi m. kir. vizezeiér iskola igazgatóságának kiküldötte Veterán Jenő m. kir. szőlőszeti és borászati felügyelő úr 1900 évi márczius hó 2. 3. 4. és 5. napjain naponként d. u. 5—7 óráig a község háza tanács termében szőlészeti előadásokat fog tartani.

Az előadások nyilvánosak s arra ez érdeklődők ezennel meghívotnak,

Szarvas, 1900. január 20.

Az előjárók nevében:

S A L A C Z, jegyző.

Ismét a magyar ipar.

Már hónapokkal azelőtt megindult a nagy mozgalom az iparpártolás érdekében. És napról napra aktuálisabb lesz, ez a felette fontos és az egész országra kiható akció. Mert csak úgy számíthatunk üdvös eredményre, tartósabb sikerre, ha folytatjuk a megkezdett agitációt, igaz lelkesedéssel, nemes ambícióval, nagy munka kedvvel és erős akarattal.

Ha azonban a futótűz, szalmaláng volt fellobbanásunk, lelohadt az érdeklődésünk, megcsappant a buzgalomunk, közönnnyel, fásult egykedvűséggel várva, hogy a továbbiakat majd mások intézik el, mi eleget dolgoztunk, fáradoztunk a jó ügy érdekében, most mutassák meg mások is, hogy mit tudnak.

Nem uraim, százszor nem! Igen ferde gondolkodásra vall az ilyesmi. Hathatós támogatásban kell részesítenünk e nagy horderejű mozgalmat; szívósan kell ragaszkodnunk hozzá, hogy tetteinken fölbuzduljanak mások is, a rideg keblek fölmelegedjenek, életerőt öntsön beléjük az önzellen, áldozatkész példa.

Nem lehet tehát az iparpártolás nemes ügyétől egy rövid cikkely keretében, avagy néhány hatalmas, nagyhangú szónoklat elmondásával elbucuzni, egy kettőre befejezni, amit még meg sem kezdtünk, hogy aztán végeredménykép mondhassuk: „Volt, van és nincs.”

Céltudatosan, észszerűen, fokozatosan kell utját egyengetni helyes csapáson, állandóan kell foglalkoznunk ezzel, hogy a közérdeklődés meg ne szűnjék, egyre terjeszkedjék, nagyobb mederben hőmpölyögjön e szép akció, minél több arra hivatott vezetője legyen a mozgalomnak, kik fényes tudással, nagy szakértelemmel és elvitázhatalan buzgalommal odahatni törekedjenek, hogy minél több lelkes, rajongó hivat nyerenek meg igazán hazafias missziójuknak.

A kezdet eléggé biztató és ha ily irányban haladunk tovább, akkor kétségtelűen meglepően kedvező eredményeket érünk el. Ipari fejlődésünkre óriási fontossága az Országos Iparegyesület által megindított mozgalom s már azért is várhatunk ettől valamit, mert az akció élén olyan férfi áll, kinek neve elég garancia arra nézve, hogy tisztán hazafiságból, önzellen lelkesedéssel karolja fel a nemes ügyet. Gelléri Mórnak e tekintetben elévülhetetlen érdemei vannak.

Az Országos Iparegyesület igazgatósága különben az iparpártolás ügyében az elmúlt

hétén tartott érdemleges ülést. Gelléri Mór, az egyesület igazgatója részletes programmal állott elő, hogy mikép volna lehetséges az eszmét megvalósítani. Elsősorban a magyar ipartermelés törzkönyvét kell összeállítani, melyben az országban termelt iparcikkek sorozatát kell egybefoglalni és az egyes cikkeknek a termelő nevét és lakását is felsorolni. Ezenkívül a honi a beszerzési forrásoknak — könnyebb hozzáférhetősége végett, — a jegyzéke is lényeges dolog. Ebben a jegyzékben az egyes iparcikkek termelői és készítői, nemkülönben elárúsítói áruikat állandóan hirdethetik s kívánatra ez a jegyzék az érdeklődőknek díjmentesen megküldedik. Céljük továbbá a kereskedelmi és iparkamarák révén minden városban és községben állandó iparpártolási bizottságot szervezni.

Az iparpártolási bizottság kötelessége ellenőrizni, hogy a társadalom megfelel-e a köteles ségének, támogatja-e, pártolja-e a honi ipart?

A bizottság állandóan összeköttetésben áll a központtal, az országos iparegyesülettel. Vigyázzon arra, hogy a közönség olyan iparcikkből, mely az országban is készül külföldi ne vásároljon. Odahatnia kell, hogy a helyi kereskedő honi cikkek tartson raktáron melyek kiállják a versenyt és jó minőségűek. Továbbá városi, mint közhivatalnok, közintézetek, egyesületek csupán hazai ipar utján fedezzék szűk ségleteiket, úgyszintén a megye, város, mint az intézetek, egyesületek, testületek hivatalnokai, példát mutassanak a honi ipar pártolására. Az egyes családok lakás berendezésénél, ruházkodásánál is a magyar ipar érvényesüljön. Nem utolsó dolog az új iparágak meghonosítása, egyes iparágak fejlesztése.

TÁRZA

Bajkaiék hurcolkodnak.

Tudom, az ember társairól ne mondjon rosszat. Semmit vagy jót. De még bölcsészeti, lélek-, állati- és egyéb tanulmányok alapján bizonyításra vár az a fontos tétel: ember-e a színésztárs, vagy csak egyszerűen kollega?

Adassék meg mindenkinek, ami ötet megilleti és ha meg kell valamit fizetni, hát akkor meg kell fizetni még akkor is, ha a butorosott szoba hátsóba lenne az a valami.

Csak egy esetben nem kell megfizetni a tartozást, ha a hitelező megérdemli, hogy ne kapja meg a pénzt.

Bajkaiék p. o. jól tették, hogy a szobaadó szőlősegeskőfának, Kaján asszonyságnak nem fizették meg a hátralékos házbért.

Értetik meg egymást: nem vagyok bűnpártoló, nem azt mondtam, hogy helyesen cselekedtek, csak azt, hogy jól.

Oh ezek a Bajkaiék! (A név végre is mellékes ha ugyan az, mert meggyőződésem, hogy önök jobb szeretnék, ha valamelyik Nemzeti színházi tag ripackorbelti idejéből származnék ez a história. De folytatom. Vagy kezdem?)

Igazi cigányok voltak.

Az asszonyka, csepp filigrán asszonyka (ma ugyan olyan széles, mint a milyen bosszu) feltűnését keltett. Nem művészetével, vagy szépségével hanem a cigarettájával — akkoriban nőknél még feltűnő — mely sohasem togyott el kármin piros ajkai közül. (A „kármin piros“

nem czélzás!) Művelt asszonyka volt, nagyon művelt, négy nyelvet beszélt (asszonynak egy is sok!) de mind a négyet... hibásan. Az ember ha nyelvelni hallotta, mindig azon sopánkodott: milyen jól beszélhet ez francziául. Egyebekben a művészete is szakasztott ilyen volt, ha drámai szendéket játszott, a közönség azt hitte, hogy a naiv szerepkörben remek lehet, ha pedig naivakat játszott mindenki így sopánkodott: milyen drámai szende lehet ez a Torma Agnes! (szinpadai neve)

A férje, Bajkai Bendeguz, vagy mint kulisszanyelven, nagy étvágyára czélozva neveztük: Bendő, faragatlan, műveletlen tuskó volt. Színészgyerek, ki apjától semmit sem örökölt, csak egy titkot (ezzel nem czélzok Havi Lajos komámra!) hogy lehet valaki kitógástalan rossz színész. Beszélni egyetlen nyelvet sem beszélt, mert még magyarul sem tudott. Ripacs volt a javából, a ki mindenre vállalkozott, még talán a m. kir. opera igazgatását is elvállalta volna, ha megkínálják vele.

Kaján Örsze asszony, történetünk hősnője, a hét szűk esztendő megtestesülése vala. szegoriságáról oly históriákat meséltek, hogy tőlük a legkopaszabb halandó nak is égnek meredt minden hajszála. Allitóltag szőlőseggel kereskedett, tényleg uszoráskodott kollő biztosíték mellett 66 kétharmad százalékra adva kölcsön pénzt és szívesen vásárolt oly holmikat, melyeknek beszerzési módját bizonyítani csak nehezen lehetett.

Ez a Kaján Örsze, butorosott szobáját örömezt adta bérbe színészeknek, nem mintha a művészet iránt különöse előszeretettel viseltetett volna, hanem, mert így potyajegyekhez jutott, melyeket eladott. Szobája, földszintes szoba volt, egyetlen az utcára nyíló ablakkal

piszkos kellemetlen zug, melynek megvolt az az imperitens, tulajdonsága, hogy előre kellett érte a házbért letenni.

És mégis, mikor művészárságunk Malom Szalók Kerék Egyháza érkezett, Bajkaiék ide költöztek.

Bajkai podgyásza nem volt nagy, hanem sok, csupa kézi bőrönd és kosár. Miután ez egyszer nem „utánvételt“ érkezünk, Bajkai azonnal lakására szállít tatta podgyaszát.

Kaján Örsze csak erre várt. Alig helyezkedett el a podgyász a szobában, házbért követelendő már Örsze asszony is benyitott.

Bajkai el volt erre készülve, Örsze asszony még, be som esukta az ajtót és ki som nyitotta a száját, a misszióban utazó honfi- és művészárs már így szólt:

— Jó hogy jön asszonyom. Beszélnem kell önnel mielőtt a bőröndökről és kosarakról levonném a lakatot. Nem régiben az történt velem, hogy mig próbán voltam. lakásadóm összeszodte podgyaszomat és megugrott vele Nagyot ugorhatott, mert azóta a podgyásznak is, neki is, nyoma veszett. Ez nem tartozik önre, de roám igen, a ki ebből tanultam valamit; azt, hogy azóta csak ugy maradok meg egy lakásban, ha a lakásadó biztosítékot magyarul kauenziót ad nekem. Önnek bizalomgerjesztő arca van, öntől tehát beérem kis kauenzióval. Adjon husz forintot!

Ha véletlenül egy chamäleon megláthatta volna Örsze asszony erre bekövetkezett arczszinváltozását, irigységből menten öngyilkossá lett volna. Ilyen még nem történt vele. Köt hallatlan dolog! Azt mondotta valaki, hogy neki bizalomgerjesztő arca van és kauenziót kér tőle. Tőle!

Mindebből kltünik, hogy a mozgalom élén állók férfias komolysággal fogják fel hivatásukat, teljes erővel oda hatni törekvésnek, hogy élénk viszhangra találjon mindenütt akciójuk, termő talajra leljen az elvetett mag, hogy idővel munkájuk érdeműs gyümölcsét lássák, élvezhessék és aztán mondhasák: „Most már pihenhetünk, a nagy munka befejezve,“ de ha a szorosán vett vidék tovább is csendben marad, mint eddig, ugy az országos hírűvé tett mozgalom nem fog eredményhez jutni.

A közigazgatás reformja.

Évtizede már, hogy a közigazgatás reformjáról sajtóban és törvényhozásban sok szó esik. Az emlékezetes nagy közigazgatási vita óta, mely a Szapáry-törvény bukását idézte elő, a magyar közvélemény jóformán napról napra várja a bizonyítékát annak, vajon igaz-e kát valóban, ami akkor mégis törvénybe lett ígátva, hogy: Magyarország közigazgatása állami feladatot képez.

Az elv igaz. Ma már nincs senki e hazában, aki ennek az elvnek a helyességét kétségbe vonná. Az állami közigazgatás eljövetelet úgy várja már mindenki ebben az országban, akár hajdanán a Messiást várták Izráel népei.

Pedig még végtelenül sokat kell lépnünk, míg csak ujfent eljutunk odáig is, hogy a reform parlamenti tárgyalása aktuálisá váljék, mert még a közigazgatásnál is vitálisabb érdek egész hosszú sorozata követeli a köztevékenység munkáját.

Am a reform előmunkálatai — úgy tudjuk, készen vannak s az alkalmas időt várják csupán, hogy napirendre kerüljenek. Elvitázhatatlan tény, hogy az államostás eszméje benne van a levegőben. A gondolat, az elv, mely a Szapáry-féle törvényben jut kifejezésre, átment a nemzet gondolkodásába, a közvélemény köztudatába és ma már nincs ember, aki a közigazgatás reformja ellen azzal fogna érvelni, hogy a vármegek a nemzeti élet erős bástyái volnának és hogy ezeket a reform teljesen lerombolná.

Ez az érve, mely a Szapáry törvényt megbuktatta, elavultnak látszik már, — mert ime, napról-napra tapasztalhatjuk, hogy ellenzéki részen követelik mind sürgősebben a számvevőségek államostását, a rendőrség ál-

lamostát, a közegészségügy államostását, a közoktatásügy, állategészségügy, a közjótékonyági és annyi más ügyek államostását.

Hát ha mindezek államostva lesznek, mi marad az autonómiának? Semmi egyéb, csupán a községi vagyonkezelés, a háztartás vezetése. Ez természetesen az autonóm testületek feladata marad, mert a magántulajdon jelle gével bir és megmaradnak még ezen fölül ama becses jogok, melyek a törvényhatóságokat Magyarországon a legrégebb idők óta megilletik. Az ellenőrzés, a feliratozás, a tiltakozás és a kezdeményezés jogai, melyeket a közigazgatás reformja a legtávolabbról sem érinthet, sőt amelyeket ez a reform szélesbiteni, kiterjeszteni szándékozik

Ime például az igazság szolgáltatás terén az esküdtzéki intézmény életbeléptetésével olyan magas színvonalú polgári jogok keletkeztek, hogy szinte félni lehet attól, hogy a polgárság még nem is elég erős arra, hogy ezek a kényesebb jellegű jogokat kifogástalanul gyakorolni képes legyen.

Ilyen, magas szellemi fejlettséget követelő polgári jog száz számra van a közigazgatási életben, ahol a most érvényben levő rend értelmében ezek a jogok a legszigorúbb gyámság alá vannak helyezve. A reformnak bevallott célja, hogy amíg egy részről az állami feladatokat az állam hatáskörébe tereli a legvégső következményekig, másrészt meg a polgári jogok felett megszüntet minden gyámkodást és teljes épségben engedi meg e jogok gyakorlását.

Mennyi baj, mennyi kellemetlenség van abból, — hogy példát említsünk, — hogy az állam bizonyos feladatokat a községek terhére és költségére teljesít. Hányszor nem szólaltunk fel mi is ez ellen. Hiszen ma már pátkülömb-nélkül mindenki azt hangoztatja, hogy ami az állam kötelessége: végezze is azt az állam. Leginkább azok követelik most ezt, akik eddig mindig a legerélyesebben szoktak tiltakozni a közigazgatás államostása ellen. Azok, akik állandón vitatják, hogy míg egyik oldalon az állam minden kötelességét a községek hárítják át, addig másrészt azon igyekeznek, hogy a községek jövedelmét megnyirbálják.

Hát persze, hogy így megy ez a dolog, mikor az ország közigazgatása állami is meg nem is. Mert balgaság azt gondolni, hogyha

az állam minden állami kötelességet a saját közegeivel teljesítetne. — akkor az adminisztráció költségeit nem mi fizetnénk meg. Biz ezt akkor sem a szomszédasszony fizetné, hanem jómagunk.

De az is igaz, hogy a mostani helyzetben kétfelé is fizetjük a közigazgatási költségeket: az államnak is meg a községnek is. A közigazgatás pedig emellett nem jó, mert szörnyen igazgatja azt az állam is meg a község is.

Se ki se be nem vagyunk hát a közigazgatással, mely akkor is jobb volna, ha teljesen a községekre volna bízva, de feltétlenül a legjobb volna, ha már csakugyan államostva volna.

Győr városában most kongresszust készülnék tartani. A városok képviselői fognak találkozni azon a kongresszuson. Kétség kívül ott is az állami közigazgatás mellett foglalnak majd állást a kiküldöttek. Ez a kongresszus megelőző tanácskozása lesz a központban készülő közigazgatási ankétnek, mely remélhető leg véglegesen tisztázni fogja az eszméket. Hiszen éppen a közigazgatás dombján annyi elmélet hever már elhagyatottan és gondatlanul, hogy egy cseppet sem fog ártani, ha újra ki-mustrálják őket a szakemberek, mert végre valahára tisztába kell már jönnünk azzal is, hogy — vagy jobbra vagy balra — de valahogy életbe lépjen már a reform, mellyel még újabb évtizedig spekulálni, szörnyen veszedelmes és végzetes dolog volna.

Ujdonságok.

— **Közyülés.** Szarvas község képviselő testülete folyó hó 22 én délután közgyűlésre gyűlt egybe, melyre azon kérdés eldöntése volt tárgyúl kitűzve, hogy a 3 pályázó közül kinek adassék ki az Árpád szálló bérbe. Az előjáróság előterjeszti, hogy az Árpád szállónak folyó évi márczius 1-től leendő bérbeadására zárt ajánlati verseny tárgyalást hirdetett, melynek eredménye az lett, hogy pályázókul jelentkezett Stein János mezőberényi vendéglős 6400 korona, Garai Frigyes 6200 korona és Fried Jenő 5500 korona évi haszonbér ajánlattal, Stein János azon kikötéssel, hogy ő csak ápril 1-én képes az Árpád szállót átvenni. A közgyűlés Stein János személyében látott biztos garantiát Szarvas község érdekeinek megóvására, az azonban, hogy az Árpád szálló márczius 1-től április 1-ig bezár-

— Nem értem önt, mondá levegő után kapkodva, hogyan kérhet husz forintot . . .

— Hát sok ez ennyi podgyászért? Nos jó, ám lássa, hogy van szivem. Bedrom tiz forinttal.

— De kérom, . . .

— Mit, tiz forintja sincsen? És ön bérbe meri adni a lakást? De megesküdtem az ostromlenkai polgár mester és Közeghy Károly egészségére, hogy kauczió nélkül nem veszek ki lakást. És mégie megtegyem? Hát Tizza Kálmán vagyok én és a kauczió a „bíhari pontok“ hogy aszagra akaszszam? De ezt sem bánom. Már itt vagyok, isten neki, megmaradok kauczió nélkül is. Menjen, menjen jó asszony, ne hálálkodjék. Bajkai már ilyen . . . és kitussakolta az ajtón.

A beköltözést, a kihurczkolódástól a ripacséletben csak egy röpke pillanat választja el.

Tisennég nap múlva menendők voltunk.

Malom-Szalók-Kerek-egyháza nem felelt meg a Nemzet várakozásának. Jövedelem nem volt, ergő gázi sem és koplalunk vala ha hitelünk sincsen. (Ez volt az utolsó hitel, melyben a világáros közönsége a színészeket részesítette.)

Innen már „utánvétell“ mozdultunk. Titkár lévén egy társakkal én jártam körül a társulat tagjainál és szedtem össze a podgyászt.

Bajkaiékhöz is benyitottam.

A podgyász készen állt, az egyik darabon utra készen Torma Agnes ült, de Kaján Orszo is ült, még pedig ugyancsak készen, mert alig léptem be ő is berontott és esen önök előtt bizonyára nem ismeretlen szavakat kiáltotta felém:

Innen az ur ugyan egyetlen darabot sem visz ki a míg a házbért meg nem kapom!

Bajkai is ült eddig, mint Marius Karthágó romjain, még pedig egy máaik darabon most fölemelkedett még pedig a helyzet magaslátára.

— Mennyi jár önnek? kérdé.

— Jár, . . .

— Felirta?

— Nem.

— Ugy üljön le és írja fel. Egyben nyugtáztatja is az ősszöveget.

— Ugyan Bandi, szólalt meg most az asszonyka, minek az a sok eszemónia? Nyugta nélkül is fisehethsz Kaján nagyságának. . .

— De te nyugta előtt dicséred a napot! Kiáltott rája a rettenetes Bendoguz, meglehetősen mogorván, Semmi közöd a pénzügyi dolgokhoz!

— Semmi közöm? kiáltotta az asszonyka és kidobta szivarkáját a nyitott ablakon, aztán rágyújtott egy másikra. [Tévedés ne essék; nem ablakra, hanem szivarkára!] Sommi közöm! Hát ki keres többet, te vagy én?!

— Fogd be a szádát!

— Nem fogom! Félóra múlva megy a vonat! Fizetek Kajáné! mi jár önnek?

— Asszony, ne haragits meg. . .

— Te haragits meg ostobaságiddal.

— Ah! ostobaság! . . . Te vagy ostoba!

— Es te számár vagy!

— Szamár! Kaján asszony, hallotta? Azt monddta: szamár! En a férje! Ez az érdemetlen te-remtés. . .

— Erdemetlen én? . . . Te nyomorult! Te senki!

— Hallgass! . . . Hallgass! Atkozott legyen az óra melyben nézmmé tettelek!

— Ugy van: atkozott! De hiszen csak egyetlen szavadba kerül és mehetünk mindegyik a maga dol-gára! En szivesen megyek. . .

— Szivesen? . . . Hát menj! . . . Itt a csókmókod! Es még mielőtt valaki megakadályozhatta volna, két kosár kirepült az ablakon át az utcára.

— Hah! kiálltotta Torma Agnes tragikusán, az én drága holmimat dobálod? Akkor menjen utána ez, meg ez, meg ez is.

A három „ez“ három bőrönd volt. Több nem volt a szobában.

A díszítő és segédje ott kívül a kocsinál, természetesen találta, hogy a „humé, cüy“ kerül le hozzá, nyugodtan fűszedte is, mert a jó díszítő tudja, hogy kinek mi van és kinek mi nincs, tudta, hogy Bajkai éknak több nincs és indult a vasúthoz.

Ezalatt beart folytatódott a családi dráma.

Bajkai a felesége felé rohant, ez Kajáné mőgé bujt és mert a sovány Kajáné nem nyújtott biztos menhelyet, hirtelen elhatározással kiugrott az ajtón és azt kívülről ránk zárta.

Bajkai nekirontott az ajtónak és kiméletesen meg-rásta (az ajtó rászorult erre a kiméltre) majd az ab-lakhoz szaladt és kiugrott.

Tanácsatalanul bámultunk egymásra én meg az Örsze.

Csakhogy bámulás közben egy ötletem támadt. Nem volt új, de jó volt. En is kiugrottam az ablakon. A vasutnál már várt rám a társulat. Bajkai fele-ségét magához szorítva, kacagva jött felém.

— Est a pár jelenetet én irtam. Csime:

Bajkaiék hurczkolodnak.

Vicomte L.

sék, akadályul szolgált, melynek elhárítása céljából a képviselőtestület a közgyűlésnek 5 percznyi felfüggesztése ideje alatt a jelenlegi bérlőt felhívta, hogy nyilatkozzék az iránt, vajjon nem lenne-e hajlandó az Arpad szállót a 6400 koronából egy óra esedékes bérösszegért ápril 1-ig üzemben tartani. A felhívásra Polivka Ferencz megjelenvén, kinyilvánította, hogy azt nem teheti. A képviselő testület a szintén jelenlevő Stein Jánossal is érintkezvén, nevezett hajlandónak ígérkezett az Arpad szállót márcz. 1-től kezdődőleg elfoglalni és üzemben tartani, mi után azonban neki mostani vendéglőjében ápril 1-ig kötelezettségei vannak, kiköti, hogy a tulajdonképeni bérleti idő ápril 1-én s így a bérösszeg fizetése is akkor vegye kezdetét. A közgyűlés ezt elfogadta s a szerződésnek ily értelemben való megkötését elrendelte. Stein János a közgyűlésnek a beléje helyezett bizalomért hálás köszönetét nyilvánította. Ezzel a közgyűl és be-rekesztetett.

— **Meghívó.** A „Szarvasi helyi tanító-egyesület” 1900 év márcz. 4-én délután 3 óra kor a községi ipariskola III. oszt. tantermében értekezletet tart. Tárgysorozat: 1. Olvasmány tárgyalás a népiskola V—VI oszt. növendékeivel, előadó: *Glück Zsigmond*. 2. A szeretet eszméje Petőfi költszetében, előadó: *Paulenda János*. 3. Bírálat az előző értekezésre, előadó: *Bodnár József*.

— **Békésvármegye közgyűlése.** Békésvármegye törvényhatósági bizottságának első rendes közgyűlése folyó február hó 26-ik napján d. e. 9 órakor kezdődőleg lesz megtartva. — A vármegye alispánja által kiadott „Hivatalos Közlemények”-ben már közöltetett a tárgy sorozat 102 pontja, amikből — biztosra vehető — a legnagyobb érdeklődést fogja kelteni az 5 pont, mely a lemondás folytán megüresedett árvaszéki ülnöki állás s az ennek betöltése folytán esetleg megüresedő más állások választás úján való betöltéséről szól.

— **Borkóstoló.** Az előjáróság által rendezett borkóstoló vacsora, amelyen a városi szőlőtelep bortermése lett kóstolóra bocsátva, f. hó 21-én lett megtartva a község háza tanácstermében, amely, hogy mily jól sikerült, bizonyítja, hogy a hajnali órák vototték szét a kóstolón mulató vendégeket.

— **Ülnök választás.** A hódosi mezőgyűlés választ új árvaszéki ülnököt. Hónapok óta folyik már a harc az állásért, melyre három pályázó van eddig, de lehet még több is és ép ily mértékben folyik a harc az esetleg megüresedő jegyzői állásért. A kérdés ma már meglehetősen bonyolult (kétféle körlevél is forog a törvényhatósági bizottsági tagok kezén), s az ügy ezen stádiumában utbaigazításul megszólal az árvaszék elnöke, ki hozzánk intézett levelében a következőket mondja: Vármegyénk tisztelt törvényhatósági bizottsága az árvaszéki jegyzői állás betöltésénél ez ideig azon helyes felfogást érvényesítette, hogy a jegyzői állásra is ülnöki kvalifikációval bíró férfit, választott olyat a ki jogtudományi államvizsgálatot tett, s arról bizonyítványt tudott felmutatni. Nem bírom eléggé hangsúlyozni és a kőserdökre való hivatkozással kérni a választó bizottsági tag urakat, hogy az eddigi gyakorlatot fenntartani méltóztassanak a mostani választásnál is; megmondom miért. A gyámügyi törvény 177 §-a szerint az árvaszéki jegyző csak az esetben bír szavazati joggal, ha ülnököt helyettesít vagy ülnöki teendőket végez; az 1883. I. t.-cz. 6. §. VIII-ik pontja pedig azt rendeli, hogy a törvényhatósági ülnököknél, az államtudományi államvizsga helyett, jogtudományi államvizsga képezi az alkalmaztatáshoz szükséges alaki kvalifikációt. Árvaszékünkénél, tekintve a nagy ügyforgalmat, amint az a gyakorlatból és tapasztalásból bebizonyult, legalább is öt előadóra van szükség, hogy a legnagyobb munkásság és szorgalom kifejtése mellett is, az ügyek gyors és kielégítő feldolgozást és elintéztét nyerjenek: minthogy pedig csak 4 ülnök van, mulha talánul szükséges, hogy a jegyző is előadói teendőket végrehessen. Ha tehát a tisztelt választó község olyan férfit talál jegyzőül megválasztani, aki nem bír ülnöki kvalifikációval, a mostani fogalmazói csak eszemlyezte annyira tud lesz halmozva munkával, hogy a hátralékok időszaka újra be fog állani, s a mostani teljesen kielégítő helyzet, a közügy hátrányára ismét kátyuba kerül. Nehogy tehát a tisztelt bizottság ezen körülményt figyelmen kívül hagyja, kötelességemben állónak tartottam ideje korán felszólalni, kikerülendő ezen vádat, hogy közönyös voltam akkor a mikor az árvaszék és a vár-

megye községének érdekei megóvásáról volt szó. **Jancsovics Péter** árvaszék-elnök.

— **Új bérlő az Arpad vendéglőben.** **Stein János** szarvasi születésű jelenleg mezőberényi vendéglős folyó hó 20-án tartott árverésen az Arpad vendéglőt 6 évre bérbé vette, s azt márczius 1-én megnyitja. A **Központi** vendéglőt pedig **Schönfeld Mihály** szintén márczius 1-én fogja megnyitni.

— **Haláleset.** A helybeli főgymnasiumnak ismét halottja van. **Szendy György**, ki 38 évig volt a főgymnasiumnak tanára, 11 év előtt vonult nyugalomba, f. hó 22-én váratlanul elhunyt. A tanári kar megleghangú táviratban fejezte ki az elhunyt kártárs családjának őszinte részvétét, s haláláról a következő gyászjelentést adta ki: „A szarvasi ág. h. ev. főgymnasium tanári testülete mély fájdalommal tudatja őszintén szeretett kártársának **Szendy György** főgymnásiumi nyugalmazott rendes tanárnak 71 éves korában 38 évre terjedő tanári működése és 11 évi nyugalmaztatása után f. év február hó 22-én bekövetkezett halálát. A kiváló szakférfinak, a lelkes tanárnak, s nemes emberbarátának temetése Csengeren f. év február hó 24-én délután fog protésztaus szertartás szerint végbe menni. Áldás emlékére!”

— **Felolvasás.** **Dérczy Péter** ma délután 1/2 3 órakor a szabadelvű körben gazdasági felolvasást tart. Felhívjuk gazdáink figyelmét e szakavatott gazda felolvasásra, ki mindenkor tanulságos és hasznos felolvasást szokott tartani.

— **Öngyilkosság.** **Kuhajda Mátys** 24 éves cipészegél a mult vasárnapon d. u. 4 órakor az ő temetőben szívenlőtte magát. Tottét, hogy miért követte el, hátrahagyott leveléből sem lehetett megállapítani.

— **Csöd.** Egy törekvő fiatal kereskedő lett ismét áldozata annak a nagymérvű üzleti pangásnak, mely úgyiszlóvan megbénítja a forgalmat. **Schultz Sándor** szarvasi kereskedő nem tudván lebonyolítani üzleti kötelezettségeit, csődöt kért maga ellen. Tömeggondnok dr. **Salacz Oszkár** szarvasi, helyettesként pedig **Jancsovics Emil** gyulai ügyvéd lett kinevezve. Dr. **Nyisztor Adorján** csődbiztos előterjesztésére a törvényesek a bejelentések határidejéül f. évi ápril 29-kát, a felszámolási tárgyalás megtartására május 3-kát tűzték ki.

— **Táviratok a tanyákra.** **Hegedűs Sándor** kereskedelmi miniszter a község köréből hangoztatott óhajnak engedve, elrendelte, hogy a magyar korona területén a táviró vagy távbeszélő hivattal nem bíró helyekre nélkülözhetetlenül f. é. márczius 1-től kezdve, tekintet nélkül a távolságra, egy koronáért külön kézbesítéssel küldessenek ki. Ezt az egységes kézbesítési díjat a község a külön kézbesítéssel küldendő távirat földarása alkalmával köteles megfizetni az utólagos leszámolás ezután nem lesz.

— **A postai csomagszállítás reformja.** A kereskedelemügyi miniszteriumban a csomagszállítási díjak reformját tervezik. A terv az, hogy a jelenlegi öt kilós csomag rendszerének helyébe elsősorban a tíz kilós csomag rendszerét honosítsák meg s ezenkívül még a csomagszállítást is olcsóbbá teszik. Ez utóbbi célt olyképpen vélik elérhetni, hogy az angol penny rendszert, a mely a levélpostára nézve világszerte kiténően bevált, a csomagokra is kiterjesztik, tehát mindegyik csomagnak tíz kilóig és tetszés szerint az ország bármely pontjára egészen egyforma volna a postai portója. Ettől az újítástól nem csak a kezelés igen egyszerűbbödés, hanem a forgalom nagyarányú fellendülését is várják. A reform csak a belföldi és a szomszéd államokkal való forgalomra terjedne ki s a nemzetközi csomagszállítást nem érintené. Ha a kormány ez ügyben Ausztriával egyezsége jut, még ebben az évben életbeléptetik az új csomagtarifát.

— **Utolsó farsang.** „Minden jó, ha jó a vége” mondja a közmondás s erre támaszkodva a szarvasi lánynál induló s jól végződő farsanggal is kibékülünk. Mert a farsangnak az a hivatása, hogy derűt szerezzen az emberiségnek, melyre annak a mind inkább növekedő életküzdelem mellett igen nagy szüksége van. Hiszen tulajdonképen azért kinlódik az ember egész éven át, hogy néha boldog perczet legyenek s ezeket a boldog perczeket és órákat többnyire a farsangban találjuk meg vig muzsika, szép lányok a jó bor mellett, amikor is felejtvén az élet nyomasztó prózáját a „lúra” bizsuk a búsulást, melynek elég nagy a feje hozzá, mi pedig lobogtatván a kendőinket és átölelve táncosnőink karcsu derekát, haszunk nekik nagyokat és haszunk magunknak, mondván, hogy „soh'se halunk meg.” A farsangunk vége járja már. Minden valamire való egyület, testület letette a maga áldozatát Carneval oltárára, minden valamire való fiatal ember szétaposott egy pár lakkezipőt és minden valamire való

lány elcsavarta egy két fiatal ember fejét. Két nap mulva már befejezzük a farsangot, csak a farsangi emlékekről fog álmadozni egy pár fiatalos fejecske és egy pár váltót fog megváltolni a közölyöz, melyet a vizkeresztől hushagyóig terjedő időben láttak el kibocsátási dátummal. No de hát nincsen fény árny nélkül.

— **A hol vevők jubilálnak.** Mult évben ünnepelte meg **Mauthner Ödön**, eszsz. és kir. udvari szállító magkereskedése Budapesten fenállásának 25-ik évfordulóját. Az idén megjelent magánjegyzékében, mely a gazda községnek egyszersmint szakavatott utmutatóul is szolgál, — látható, hogy vevőinek nagy része mint a naponta százanként beérkező elismerő és dicsőítő levelek igazolják, jubilál. Nagy dolog ez most, mikor amerikai here és más alárendelt minőségű magokkal árasztják el a magyar gazdákat. Különben is általános ismert, hogy **Mauthner Ödön** az egyedüli cég, melyhez föltétlen bizalommal fordulhat minden gazda és minden kertészkedő. Évtizedek óta majdnem az összes osztrák és magyar uradalmak, élén a népszerű **József főherceg** Ö Fenséggével, 20—25 év óta állandóan **Mauthner**nél fedezik magzükségletüket. De nem csak a nagy uradalmak és mintagazdaságok, hanem hazánk nagy és kisgazdáinak, kertészkedőinek zöme is **Mauthner** világhírű üzletének állandó vevője.

— **Csalárd bukás.** Az új perrend szerint ennélső tárgyalás tartatott a gyulai törvényszéken e hó 12-én. **Kmetz Mihály** szarvasi kereskedő, 1899. április 4-én csődöt mondott és akkor mi igen feltűnő is volt, egy hónapig vizsgálati fogságban is volt és a vizsgálat lejárása után is csak 2000 korona biztosíték letétele után helyeztetett szabadlábra, mig nem föltárgyalásra került az ügy; melynek folyamán igazoltatott, hogy mintegy 40,000 korona hiány volt. **Tóth Ferencz** kir. alügyész, ki a vádat képviselte, nagyobb szabású beszédben kérte terhelttel szemben, a csalárd bukás büntetést megállapítani, nevezetesen bizonyítva látta, hogy árult a terhelt a hitelezők megkárosítása céljából elrejtette, egyik-másik hitelezőjét a többiek kárára kitéltette, könyveit e célból meghamisította és így kérte a btkv. 414. §-a 1. 3. és 4. pontjai alapján, megfelelő fegyházbüntetésre ítélni, dr. **Mázor Elemér** védő, csak a vétkes bukás vétségét látván fennforogni, ilyen értelemben kért ítéletet. Tekintettel a számos tanukihallgatásra. V. **Skarmány Arisztid** föltárgyalási elnök, a késő esteli órákban föltűzgeszte a tárgyalást, e hó 13-án délben fejeztetett be és a kir. törvényszék egyedül **Kinetz Mihály** ítéle e 3 havi fogságra; a kir. ügyész és a terhelt fellebbeztek.

— **Az exlex vizsgálja.** A közigazgatási bíróság igen érdekes ügyben döntött most, kimondotta ugyanis, hogy az exlex idejében a kormány nem volt felhatalmazva adót kivetni és beszédni, így tehát a felek nem is voltak kötelezhetők olyan állami szolgálatok teljesítésére, melyeket bélyegben kellett volna kiróni. Így tehát természetes, hogy a bélyeg fel nem ragasztása nem oly mulasztás, melyért magasabb illetéket lehetne kiróni.

A „Magyar Szó” című politikai napilap pályafutásának első havában immár meghódította az egész magyar olvasóközönséget. Szószólója ez a lap a tiszta és valódi liberalizmusnak s kíméletlen ostromozója a liberalizmus köpenyében hűjt reakciónak. Bátor és szókimondó, megmondja az igazat fölfelé és lefelé egyaránt. Pártoktól teljesen függetlenül irányítója egyedül a legtisztább szabadelvűség. Politikai cikkeit a legfényesebb tollú publicisták, tárczáit pedig a magyar belletrisztika elismert kitünőségei írják. Vidéki és külföldi tudósítók kara révén gyors és megbízható értesüléseket közöl s minden közleményének az aktualitás, eredetiség és érdekesség ad a napibecsű dolgok közül magasán kiemelkedő értéket. Méltányolta ezt a község is, mely a „Magyar Szó”-ban friss, változatos, eleven tollal megírt érdekes újságot kapott, mely újság külső beosztásában is lerázta magáról a rég megunt sablonok nyűgét. Nagy és becses erő, munkájában buzditása az a hatalmas község, mely mindjárt megindulása napján melléje szegődött, jelölül annak, hogy szavát megértette s az lelkében visszhangra talált. A „Magyar Szó” előfizési ára egész évre 28 korona, félévre 14 korona, negyedévre 7 korona, egy hónapra 2 korona 40 fillér. A „Magyar Szó” kiadóhivatala Budapesten, Sarkantyus utca 3. szám alatt van.

A **Pillangó** a legjobb és legszebb magyar társadalmi és művészeti élelapp. Ugy tartalma, mint különösen az eddigelé nálunk páratlan művészettel megrajzolt képei ez élelappot az ilyenmő elsőrendű lapok közé sorozták. A **Pillangó** célja a hasonló irányú német lapokat kiszorítani, a mi kitünő tartalmával részben sikerült is. Ajánljuk ugy egyeseknek, mint olvasókönyveknek. E lapnak egyetlenev szalonból sem szabad hiányoznia. Kiadóhivatal: Budapesten, VI., Hajós utca 23. sz. a. van. Előfizetési ára negyedévre két korona. Mutatvány szám kívánatra ingyen.

Pályázat a „Tanítók Házába” való felvétel tárgyában.

Az „Eötvös-alap” (Országos Tanítói Segélyegyesület) a „Ferencz József Tanítók Házában” létesített internátusnak fizetések egész vagy féligényes és alapítványi helyeire az 1900 1901-ik tanévre ezennel pályázatot hirdet.

Pályázhatnak ezen helyekre a budapesti tudomány- és műgyetemen vagy egyéb fő- és szakiskolákon tanuló tanítók, tanárok és a tanügyi téren működő egyének kiváló előmenetelű példás magaviseletű fiai, a kik egyszersmind az „Eötvös alap” (Országos Tanítói Segélyegyesületnek) rendes vagy rendkívüli tagjai s akik ezen kötelezettségüknek az alapszabályokban körülírt módozatok szerint mindenben megfeleltek.

Egész vagy féligényes helyekre csak vagyontalan, nehéz anyagi viszonyok között élő szülők gyermekei vehetők fel, de ezek is csak akkor, ha a főiskolai szakiskolai vagy egyetemi tanulmányainak folytatásához szükséges előtanulmányaikat legalább is általános jó eredménnyel végezték.

ménnyel végezték.

A főlveletről folyamodók pályázati kérvényükhöz mellékelni tartoznak: 1. születési bizonyítványukat; 2. végzett tanulmányaikról és erkölcsi magaviseletükről szóló bizonyítványokat, 3. azt az okiratot, hogy Tanítók Házába a főlvelettel jogosan kérhetik, 4. vagyoni és családi viszonyaikról szóló hiteles és kimerítő bizonyítványt; 5. esetleg, ha a pályázó valamely alapítványi helyet óhajtat elfoglalni az illető alapító ajánlólevelét.

Mindaddig, amíg jobb előmenetelű folyamodók vannak, ezeknek a felvételnél elsőbbség adatik. Egyenlő előmenetelű folyamodók közül az árvák és a nagyobb számú családtaggal megáldott szülők gyermekei részesíttetnek első sorban jótéteményben.

Alapítvánnyal bíró egyesek, egyesületek jogszemélyek ajánlattételükénél ezen elveket szintén figyelembe venni kötelesek, miert s az illető alapítványra pályázók összes okmányai az ajánlattal az „Eötvös alap” osztóbizottságának bemutatandók.

A Tanítók Házába felvételt nyert ifjak az

egész tanéven át lakást, fűtést, világítást felügyeletet és esetleges orvosi kezelést élveznek. Az egész fizetési helyek ára havi 16 koronában, a félfizetési helyek ára pedig havi 8 koronában állapított meg.

A hiánytalanul felszerelt kérvények az „Eötvös alap” (Országos Tanítói Segélyegyesület) elnökségéhez czimezve 1900 év július hó 10-ig nyújtandók be Peres Sándor titkárnak (VIII. Szentkirályi utca 47 sz.) Az alapítványi helyekre pályázók kérvényeiket ugyancsak az Eötvös alap elnökségéhez czimezve az alapítványt tett egyesek, egyesületek jogszemélyek útján, azok ajánlataival ellátva küldik be, 1900 július 10-ig az „Eötvös alap” titkárához.

A kérvények felett 1900 augusztus hó 20-án az „Eötvös alap” osztóbizottsága határoz.

Kelt Budapesten 1900 február hó 2-án.

Az „Eötvös alap” (Orsz. Tanítói Segélyegyesület) nevében:

Peres Sándor,
titkár.

Péterfy Sándor,
elnök.

Felölös szerkesztő: SZIKES ANTAL.

H I R D E T É S E K.

A

legjobb

Ó R Á S

Szarvason csak

Szép Márton.

Lakása: Elefánt hentes féle házában.



Ki akar pontos órát?

A Grósz Ármán és Fia órák fióküzletével szemben lévő Szép Márton órá és ékszerész tudatja t. közönséggel, hogy nála mindenféle briliánt, gyémánt gyűrűket és fülbevalókat lehet kapni, úgyszintén

arany, ezüst és nickel órákat részletfizetésre.

Óra javításokat aranyműves munkát u. m. vilanycsengő (telefon) szerelést és annak javítását hallatlan olcsó árban 5 évi jótállás mellett eszközöl. A kinek pontos órára van szüksége, az vigye óráját csak Szép Mártonhoz mert ő tisztességesen, becsületesen és olcsón, felelősség mellett dolgozik.

Kéri a tisztelt n. é. közönség b. pártfogását

Mély tisztelettel:

Szép Márton,

műorás és ékszerész.

Sírgöny czim: Nádházy Szarvason.

Alapított 1879 ik évben.

Nádházy János temetkezési vállalata Szarvason

(Kórház utca 1260 házszám alatt saját házában.)

elvállal mindenféle temetéseket — vidéken is — és pedig a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig.

Raktáron tart dus választékban: ércz és fakoporsókat, továbbba mindenféle szemfedeleket, művirág koszorukat és szalagokat.



A gyászeset megtörténtével, a hozzátartozók bármí módon tett értesítésre — vidékre is — a lehető legrövidebb idő alatt intézkedés történik.

Fakoporsók I frttől feljebb, érczkoporsókat gyermekeknek 8 frttől feljebb, nagyoknak két méter nagyságban 35 frttől feljebb.
A Nádházy „Temetkezési Vállalata” a legcsekélyebb megrendelésnél is gyors és pontos kiszolgálást biztosít

Kiváló tisztelettel:

Nádházy János.

Valamint ércz koszoruk.

Nyomatott Dantzky Sándor könyvnyomdájában. Szarvason, 1900.